

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, την 1η Νοεμβρίου 2017, με την ακόλουθη σύνθεση : Σωτηρία Ντούνη, Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος, Γεωργία Μαραγκού και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδροι, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δημήτριος Τσακανίκας, Βασιλική Προβίδη, Ασημίνα Σακελλαρίου (εισηγήτρια), Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη και Νεκταρία Δουλιανάκη, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Αργυρώ Μαυρομάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης και Γεωργία Παπαναγοπούλου, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, ο οποίος ασκεί καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Για να δικάσει την από 21 Μαΐου 2015 (Α.Β.Δ. .../21.5.2015) αίτηση:

Του, κατοίκου (οδός, ο οποίος παραστάθηκε διά της πληρεξουσίας δικηγόρου του Μαρίας Λογοθέτη (Α.Μ./Δ.Σ.Α. 25518), για την εν μέρει αναίρεση της 1168/2015 απόφασης του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, που παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Με τη/19.10.2011 πράξη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (Ε΄ Κλάδος/Διεύθυνση Ε3), καταλογίστηκε ο αναιρεσείων, Υγειονομικού Ιατρών (ΥΙ) ε.α., με το ποσό των 41.702 ευρώ, για την αποκατάσταση ισόποσης ζημίας που φέρεται ότι υπέστη το Ελληνικό Δημόσιο λόγω της αποχώρησής του από τις Ένοπλες Δυνάμεις πριν από τη συμπλήρωση του απαιτούμενου από τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν.δ/τος 1400/1973, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 3257/2004, χρόνου υποχρεωτικής παραμονής του σ' αυτές.

Με την 1168/2015 απόφαση του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου έγινε εν μέρει δεκτή έφεση του ήδη αναιρεσείοντος, μεταρρυθμίστηκε η ως άνω πράξη και περιορίστηκε το ποσό του καταλογισμού σε είκοσι χιλιάδες εκατόν τριάντα δύο (20.132) ευρώ.

Με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η εν μέρει αναίρεση της ανωτέρω απόφασης του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Την πληρεξούσια δικηγόρο του αναιρεσείοντος, η οποία ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης.

Τον Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για το αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο, που ζήτησε την απόρριψη της αίτησης και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε επίσης την απόρριψη αυτής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Αντιπρόεδρο Κωνσταντίνο Κωστόπουλο και τις Συμβούλους Θεολογία Γναρδέλλη και Αγγελική Πανουτσακοπούλου, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981). Για τη νόμιμη συγκρότηση της Ελάσσονος Ολομέλειας, στη διάσκεψη μετείχαν επίσης οι Σύμβουλοι Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου και Αργυρώ Μαυρομαμάτη (αναπληρωματικά μέλη).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο

Αποφάσισε τα εξής :

1. Η υπό κρίση αίτηση για αναίρεση της 1168/2015 οριστικής απόφασης του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για τη συζήτηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. το, σειράς ...', διπλότυπο είσπραξης της Δ.Ο.Υ.), έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και εν γένει νομότυπα. Επομένως, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω κατά το βάσιμο των λόγων αυτής.

2. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή έφεση του αναιρεσειόντος, Υγειονομικού Ιατρών (ΥΙ) ε.α., κατά της/19.10.2011 πράξης του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (Ε' Κλάδος/Διεύθυνση Ε3), με την οποία καταλογίστηκε σε βάρος του ποσό 41.702 ευρώ, για την αποκατάσταση ζημίας που προκλήθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο λόγω της πρόωρης παραίτησής του από τις Ένοπλες Δυνάμεις, πριν από τη

συμπλήρωση του κατά το άρθρο 64 του ν.δ. 1400/1973 χρόνου υποχρεωτικής παραμονής του, μεταρρυθμίστηκε η ως άνω πράξη και περιορίστηκε το καταλογισθέν σε βάρος του ποσό σε 20.132 ευρώ.

3. Με την ένδικη αίτηση, όπως αυτή αναπτύσσεται με το νομίμως κατατεθέν από 1.11.2017 υπόμνημα, ο αναιρεσείων ζητεί την εξαφάνιση της προσβαλλόμενης απόφασης του V Τμήματος, κατά το μέρος που με αυτή απορρίφθηκε η έφεσή του, προκειμένου να γίνει εν όλω δεκτή και να εξαφανισθεί η ως άνω καταλογιστική σε βάρος του απόφαση προβάλλοντας ότι κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, με την ειδικότερη αιτίαση της πλημμελούς αιτιολογίας, το δικάσαν Τμήμα δέχθηκε, α) με συμπερασματική αιτιολογία ότι το διάστημα εξειδίκευσής του στο αντικείμενο της Επεμβατικής Ακτινολογίας στο από 1.9.2002 και για ένα έτος, συνιστά χρόνο μετεκπαίδευσης και δεν εντάσσεται στο πλαίσιο της απόκτησης της ειδικότητάς του, χωρίς να εκθέτει τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του και β) απέρριψε χωρίς πλήρη αιτιολογία τον προβληθέντα διά υπομνήματος ενώπιον δικάσαντος Τμήματος αντίθετο ουσιώδη ισχυρισμό του.

4. Σύμφωνα με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη (άρθρο 93 παράγραφος 3) αρχή της αιτιολόγησης των αποφάσεων των δικαστηρίων, κάθε δικαστική απόφαση πρέπει να είναι ειδικά και εμπειριστατωμένα αιτιολογημένη. Ως αιτιολογία νοείται η έκθεση πραγματικών περιστατικών, θετικών ή αρνητικών, που είναι στοιχεία της ελάσσονος πρότασης του δικανικού συλλογισμού για ουσιώδες ζήτημα εφαρμογής κανόνα ουσιαστικού δικαίου. Κάθε παράβαση της ως άνω επιταγής συνιστά πλημμέλεια στην αιτιολόγηση της απόφασης που την

καθιστά αναιρετέα. Ειδικότερα, η αιτιολογία της απόφασης είναι πλημμελής όταν είναι, μεταξύ άλλων, α) συμπερασματική, δηλαδή δεν εκτίθενται τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά από τα οποία το δικαστήριο κατέληξε στην κρίση του, αλλά η απόφαση διαλαμβάνει μόνο το συμπέρασμα του δικανικού συλλογισμού και β) ανεπαρκής, δηλαδή δεν δίδει πλήρη απάντηση σε ουσιώδεις ισχυρισμούς των διαδίκων. Είναι δε ουσιώδεις εκείνοι οι ισχυρισμοί, οι οποίοι βάσιμοι όντες άγουν σε αποδοχή του αιτήματος του διαδίκου που τους προβάλλει (Ε.Σ. Ολ. 2715/2014, 2453/2006).

5. Το ν.δ. 1400/1973 «Περί Καταστάσεως των Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α' 114), στο άρθρο 64, όπως οι διατάξεις αυτού αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3257/2004 «Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και άλλες διατάξεις» (Α' 143), ορίζει ότι: «1. Οι απόφοιτοι από τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.) και τη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων (Σ.Σ.Α.Σ.) αξιωματικοί αναλαμβάνουν από την ονομασία τους ως Ανθυπολοχαγών, Σημαιοφόρων ή Ανθυποσημηναγών υποχρέωση παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις (Ε.Δ.) για χρόνο διπλάσιο των ετών φοίτησής τους, όπως αυτά καθορίζονται από τους Οργανισμούς των Α.Σ.Ε.Ι. και τη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων (Σ.Σ.Α.Σ.). (...) 3. Αξιωματικοί που αποστέλλονται από την υπηρεσία τους στο εξωτερικό για εκπαίδευση για περίοδο μεγαλύτερη των έξι μηνών αναλαμβάνουν υποχρέωση παραμονής στις Ε.Δ. για χρόνο διπλάσιο του χρόνου φοίτησης, σε καμία όμως περίπτωση λιγότερο από δύο έτη. (...) 6. Αξιωματικοί που λαμβάνουν εκπαιδευτική άδεια για το εσωτερικό ή το εξωτερικό για χρόνο μεγαλύτερο των έξι μηνών

αναλαμβάνουν υποχρέωση παραμονής στις Ε.Δ. για χρόνο διπλάσιο του χρόνου της άδειας και των τυχόν παρατάσεων αυτής. 7. Αξιωματικοί του υγειονομικού σώματος, που αποκτούν με μέριμνα της υπηρεσίας εξειδίκευση, αναλαμβάνουν υποχρέωση παραμονής στις Ε.Δ. για πέντε έτη. (...) 9. Οι αξιωματικοί που αποστέλλονται για εκπαίδευση στο εξωτερικό από την υπηρεσία, με ή χωρίς διενέργεια διαγωνισμού, θεωρείται ότι μεταβαίνουν με τη θέλησή τους. 10. Οι αξιωματικοί, που σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, είτε αποστέλλονται από την υπηρεσία τους είτε επιλέγονται από την υπηρεσία τους ύστερα από αίτησή τους για εκπαίδευση, υποχρεούνται να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση, με την οποία βεβαιώνουν ότι έλαβαν γνώση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν. (...) 15. Οι υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 3 έως και 8 υπολογίζονται μετά τη λήξη της εκπαίδευσης που δημιούργησε την υποχρέωση και προστίθενται στην αρχική υποχρέωση των παραγράφων 1 και 2. Ο χρόνος εκπαίδευσης δεν προσμετράται για τη συμπλήρωση της αναλαμβανόμενης υποχρέωσης. 16. Όσοι εξέρχονται από το στράτευμα λόγω παραίτησης (...) υποχρεούνται να καταβάλουν υπέρ του Δημοσίου αποζημίωση ίση με το γινόμενο του βασικού μισθού του κατεχόμενου βαθμού επί τους υπολειπόμενους μήνες υποχρέωσης παραμονής στο στράτευμα. Όσοι αποχωρήσουν με αίτησή τους πριν από την εκπλήρωση των ανειλημμένων υποχρεώσεών τους και έχουν εκπαιδευτεί στο εξωτερικό υποχρεούνται να καταβάλουν εκτός από την ανωτέρω αποζημίωση και τη δαπάνη της εκπαίδευσής τους. Η αποζημίωση ή δαπάνη εκπαίδευσης, κατά περίπτωση, καταλογίζεται και βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο (...)).»

5. Από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 64 του ν.δ/τος 1400/1973, όπως οι διατάξεις αυτού αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3257/2004, προς εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η χώρα με την κύρωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη (ν. 1426/1984, βλ. οικεία εισηγητική έκθεση), συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Οι αξιωματικοί που αποφοιτούν, μεταξύ άλλων, από τη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων (Σ.Σ.Α.Σ.), αναλαμβάνουν από την ονομασία τους ως Ανθυπολοχαγών, Σημαιοφόρων ή Ανθυποσημηναγών υποχρέωση παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις για χρόνο διπλάσιο του χρόνου φοίτησής τους στην ως άνω Σχολή (παράγραφος 1). Για τους αξιωματικούς του Υγειονομικού Σώματος που εξειδικεύονται με μέριμνα της υπηρεσίας τους, εξακολουθεί να υφίσταται η προβλεπόμενη και από τις προγενέστερες ρυθμίσεις πρόσθετη υποχρέωση παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις για πέντε επιπλέον έτη (παράγραφος 7), σε περίπτωση δε που αποσταλούν από την υπηρεσία τους ή λάβουν εκπαιδευτική άδεια για εκπαίδευση στο εξωτερικό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, αναλαμβάνουν επιπρόσθετη υποχρέωση παραμονής ίση με το διπλάσιο της διάρκειας της εν λόγω εκπαίδευσής τους (παράγραφοι 3 και 6). Περαιτέρω, κατά την έννοια της παραγράφου 15 του άρθρου 64 του ν.δ/τος 1400/1973, ο χρόνος, ο οποίος, κατά την παράγραφο 7 του άρθρου αυτού, διανύεται από τους αξιωματικούς ιατρούς για την απόκτηση της ιατρικής ειδικότητας, υποχρεωτικά με μέριμνα της υπηρεσίας, συνιστά, όσος και εάν είναι αυτός, χρόνο πραγματικής υπηρεσίας που πρέπει να προσμετρηθεί για τον υπολογισμό του πραγματικού χρόνου παραμονής τους στις Ένοπλες Δυνάμεις, καθόσον αυτοί κατά τη διάρκεια της ειδικότητας που διανύεται στο εσωτερικό

εξακολουθούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε στρατιωτικά ή άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα του Δημοσίου (ΕΣ Ολ. 895/2018, 1139, 1029/2017, 1738/2016, 4710, 3404, 2496/2015, 2223, 1244/2014, 2323/2013). Αντιθέτως, ο χρόνος των αμιγώς εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 6 του ίδιου ως άνω άρθρου, κατά τη διάρκεια του οποίου οι αξιωματικοί ιατροί, είτε κατόπιν αποστολής τους από την υπηρεσία για εκπαίδευση στο εξωτερικό, είτε κατόπιν λήψης εκπαιδευτικής άδειας για τον ίδιο σκοπό, απομακρύνονται πλήρως από τα καθήκοντα του στρατιωτικού ιατρού, δεν συνιστά χρόνο πραγματικής υπηρεσίας και, κατά την έννοια της διάταξης του εδαφ. β' της παρ. 15 του άρθρου 64 του ν. 1400/1973, όπως ισχύει, δεν προσμετράται για τη συμπλήρωση της αναληφθείσας υποχρέωσης παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις (Ε.Σ. Ολ. 895/2018, 2143/2017, 2496/2015, 1244/2014, 2323/2013). Συνακόλουθα, ο πέραν της απόκτησης της ειδικότητας χρόνος, έστω και στο συγκεκριμένο αντικείμενο της ήδη κτηθείσας ειδικότητας, κατ' ενάσκηση της δυνατότητας αυτού να απομακρυνθεί από τα καθήκοντά του, με σκοπό τη διεύρυνση των επιστημονικών-ιατρικών του γνώσεων και δεξιοτήτων επ' ωφελεία πρωτίστως της υπηρεσίας, δεν προσμετράται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για τη συμπλήρωση της αναλαμβανόμενης υποχρέωσης παραμονής στο στράτευμα (Ε.Σ. Ολ. 2143/2017, 1738/2016).

6. Εξάλλου, ο ισχύων κατά τον κρίσιμο χρόνο ν. 1193/1981 «Περί της εξ αφοροδισίων νόσων προστασίας και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων (Α' 220), όριζε στο άρθρο 23, υπό τον τίτλο «Διαχωρισμός ειδικοτήτων Νευρολογίας – Ψυχιατρικής και Ακτινολογίας», ότι: «1. Αι ιατρικαί ειδικότητες «Νευρολογία – Ψυχιατρική» και «Ακτινολογία», αι οποίαι ορίζονται ως υπ' αριθ. 9 και 13 εις

την παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν.Δ. 3366/1955 «περί ασκήσεως του ιατρικού επαγγέλματος και ιατρικών ειδικοτήτων και άλλων τινών διατάξεων» διαχωρίζονται εις τας ακόλουθους ειδικότητας: α) (...) β) Η «Ακτινολογία-Ραδιολογία». αα) Εις την ειδικότητα Ακτινοδιαγνωστικής: Χρόνος εκπαίδευσεως διά την απόκτησιν του σχετικού τίτλου, 4 έτη». Περαιτέρω, το μεταγενεστέρως ισχύον π.δ. 415/1994 «Περί του χρόνου ειδίκευσης ιατρών για απόκτηση ειδικότητας» (Α' 236/29.12.1994), ορίζει στο άρθρο 1 ότι: «Ο χρόνος ειδίκευσης για την απόκτηση κάθε μιας από τις κατωτέρω ιατρικές ειδικότητες, ορίζεται ως εξής: 1. (...) 3. ΑΚΤΙΝΟΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ Απαιτείται άσκηση 5 ετών (...)» και στο άρθρο 2 ότι: «Οι γιατροί που ειδικεύονται κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, θα ολοκληρώσουν την ειδίκευσή τους σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την τοποθέτησή τους, εκτός και εάν επιθυμούν να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος οπότε εντός τριμήνου από της δημοσιεύσεως θα υποβάλλουν σχετική αίτηση στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

7. Στην υπό κρίση υπόθεση, το δικάσαν Τμήμα, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, κατά την αναιρετικώς ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του, δέχθηκε τα εξής: Ο εκκαλών και ήδη αναιρεσειών αποφοίτησε από τη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων – Σ.Σ.Α.Σ. (Τμήμα Ιατρικής) στις 31.12.1991, οπότε ονομάστηκε Σημαιοφόρος (ΥΙ) και ανέλαβε, κατά το άρθρο 64 παρ. 1 του ν.δ/τος 1400/1973, υποχρέωση παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις για δώδεκα (12) έτη. Στη συνέχεια εξειδικεύτηκε στην ακτινολογία από 18.4.1994 μέχρι 13.5.1996 στο Νοσοκομείο και από 14.5.1996 μέχρι

30.7.1998 στο, μετά δε την ολοκλήρωση της εξειδίκευσης απέκτησε στις 10.11.1998 την ειδικότητα του ακτινολόγου και ανέλαβε, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου, πρόσθετη υποχρέωση παραμονής στο στράτευμα για πέντε (5) επιπλέον έτη. Ακολούθως, με την .../3.6.2002 απόφαση του Ανώτατου Ναυτικού Συμβουλίου του χορηγήθηκε εκπαιδευτική άδεια για το, από την 1.9.2002 και για ένα έτος, προκειμένου να μετεκπαιδευτεί στην αγγειακή και μη αγγειακή επεμβατική ακτινολογία οπότε, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του ως άνω άρθρου 64, ανέλαβε νέα υποχρέωση παραμονής δύο (2) ακόμα ετών, δηλαδή συνολική υποχρέωση παραμονής για δεκαεννέα (19) έτη. Μετά από αίτησή του, τέθηκε σε αποστρατεία με τον βαθμό του με το από π.δ. (Γ' .../.....) και στις 4.11.2010 διαγράφηκε από τις τάξεις του Πολεμικού Ναυτικού. Με τη/19.10.2011 πράξη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (Ε' Κλάδος/Διεύθυνση Ε3) κρίθηκε ότι ο υπολειπόμενος χρόνος υποχρεωτικής παραμονής του στο στράτευμα, για τον υπολογισμό του οποίου δεν λήφθηκε υπόψη ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ούτε ο συνολικός χρόνος που απαιτήθηκε για την απόκτηση στο εσωτερικό της ιατρικής ειδικότητας της ακτινολογίας, ούτε ο χρόνος για τη μετεκπαίδευσή του στο εξωτερικό, ανέρχεται σε είκοσι εννέα (29) μήνες και καταλογίστηκε με το ποσό των 41.702 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο γινόμενο του συνόλου των εκκαθαρισμένων πραγματικών αποδοχών που λάμβανε κατά την έξοδό του από την ενεργό υπηρεσία επί το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα υποχρεωτικής παραμονής του σ' αυτή των είκοσι εννέα (29) μηνών (1.438 ευρώ x 29 μήνες).

8. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η επιβολή στους στρατιωτικούς γιατρούς, που μετά από άδεια της υπηρεσίας μετεκπαιδεύονται στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, επιπρόσθετης υποχρέωσης παραμονής, αντίστοιχης του διπλάσιου του χρόνου μετεκπαίδευσής τους, όπως και ο μη συνυπολογισμός του χρόνου της μετεκπαίδευσης για τη συμπλήρωση του υποχρεωτικού χρόνου παραμονής τους στις Ένοπλες Δυνάμεις δεν αντίκεινται στην αρχή της αναλογικότητας. Περαιτέρω, έγινε δεκτό ότι η εξειδίκευση των στρατιωτικών γιατρών όταν συνεχίζεται στη αλλοδαπή συνιστά ενιαίο σύνολο με την στο εσωτερικό αποκτώμενη ειδικότητα και δεν γεννά πρόσθετη υποχρέωση, ενώ η περαιτέρω εξειδίκευση των γιατρών μετά την απόκτηση του τίτλου της ειδικότητάς τους έχει καθαρά χαρακτήρα μετεκπαίδευσης και δημιουργεί σε βάρος τους επιπλέον υποχρέωση παραμονής στο στράτευμα. Συναφώς, το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι ορθώς με την καταλογιστική σε βάρος του αναιρεσειόντος απόφαση προστέθηκαν στον υποχρεωτικό χρόνο παραμονής στο στράτευμα διακεκριμένα χρονικά διαστήματα τόσο για τον χρόνο ειδίκευσής του όσο και για τον χρόνο εξειδίκευσής του στο εξωτερικό αφού αυτός έλαβε εκπαιδευτική άδεια για το εξωτερικό μετά τέσσερα περίπου έτη από την ολοκλήρωση στην Ελλάδα της ειδικότητας της ακτινολογίας και την απόκτηση του σχετικού τίτλου στις 10.11.1998, προκειμένου να μετεκπαιδευτεί στην αγγειακή και μη αγγειακή επεμβατική ακτινολογία, σε ιδιαίτερο δηλαδή αντικείμενο της ιατρικής, απορρίπτοντας σχετική αιτίαση περί έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης κατά πλάνη περί τα πράγματα. Περαιτέρω όμως έγινε δεκτό ότι, για τον υπολογισμό του συνολικού χρόνου της πραγματικής υπηρεσίας του αναιρεσειόντος έπρεπε,

κατ' ορθή και σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας ερμηνεία του άρθρου 64 του ν.δ. 1400/1973, να ληφθεί υπόψη και ο χρόνος που διανύθηκε για την απόκτηση της ιατρικής ειδικότητας του ακτινολόγου.

9. Ειδικότερα, το δικάσαν Τμήμα, ενόψει του ότι ο αναιρεσείων α) είχε υποχρέωση παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις δεκαεννέα (19) ετών, β) αποφοίτησε από τη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων στις 31.12.1991, οπότε και άρχισε η εκπλήρωση της υποχρέωσής του, γ) υπηρέτησε συνεχώς στο Πολεμικό Ναυτικό μέχρι τις 4.11.2010, οπότε διαγράφηκε από τις τάξεις του, εξαιρουμένου του χρονικού διαστήματος ενός έτους από 1.9.2002 έως 31.8.2003, κατά το οποίο μετεκπαιδεύτηκε στο εξωτερικό και δεν προσέφερε υπηρεσίες στο Ελληνικό Δημόσιο, έκρινε ότι μετά τον συνυπολογισμό στο χρόνο πραγματικής υπηρεσίας του, του χρόνου που διανύθηκε για την εξειδίκευσή του, ο συνολικός χρόνος παραμονής του στις Ένοπλες Δυνάμεις ανήλθε σε δεκαεπτά (17) έτη και δέκα (10) μήνες, οπότε το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα υποχρεωτικής παραμονής του ανέρχεται σε ένα (1) έτος και δύο (2) μήνες, ήτοι σε 14 μήνες, και όχι σε 29, όπως εσφαλμένα δέχθηκε το καταλογισαν όργανο. Με βάση την παραδοχή αυτή περιορίστηκε το ποσό του καταλογισμού στις είκοσι χιλιάδες εκατόν τριάντα δύο ευρώ (20.132 €), που αντιστοιχεί στο γινόμενο του συνόλου των εκκαθαρισμένων πραγματικών αποδοχών που λάμβανε κατά την έξοδό του από την ενεργό υπηρεσία επί το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα υποχρεωτικής παραμονής του σ' αυτήν του ενός έτους και δύο μηνών, δηλαδή του ποσού των (1438 € x 14 μήνες = 20.132 €).

10. Ήδη, με την υπό κρίση αίτηση, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλημμελώς αιτιολογημένη αφού διαλαμβάνει μόνο το συμπέρασμα του δικανικού συλλογισμού, χωρίς σε αυτήν να εκτίθενται τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων το δικάσαν Τμήμα κατέληξε στην κρίση του ότι ο χρόνος εξειδίκευσής του στο αντικείμενο της Επεμβατικής Ακτινολογίας στη από 1.9.2002 και για ένα έτος, συνιστά χρόνο μετεκπαίδευσης, που δεν εντάσσεται στο πλαίσιο απόκτησης της ειδικότητας του (Ακτινολογίας) και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να προσμετρηθεί στον συνολικό χρόνο πραγματικής υπηρεσίας του. Συναφώς, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι το δικάσαν Τμήμα δεν απάντησε σε ουσιώδη προβληθέντα, διά του από 12.12.2013 υπομνήματος, ενώπιόν του ισχυρισμό ότι η εξειδίκευσή του στην Επεμβατική Ακτινολογία αφενός εντασσόταν στο πλαίσιο της ειδικότητας της «Ακτινοδιαγνωστικής» για την οποία ήδη με το άρθρο 1 του π.δ. 415/1994 (Α' 236) ορίστηκε χρόνος πενταετούς άσκησης, ενώ ο ίδιος είχε ειδικευτεί μόνο τέσσερα έτη, αφετέρου ότι η αποστολή του στο εξωτερικό έγινε από την Υπηρεσία και επ' ωφελεία αυτής, εφόσον η εξειδίκευση αυτή δεν παρείχετο στην Ελλάδα κατά τον κρίσιμο χρόνο, καθώς η Επεμβατική Ακτινολογία θεσμοθετήθηκε ως αναγνωρισμένη εξειδίκευση της ειδικότητας της Ακτινοδιαγνωστικής ύστερα από την .../2010 απόφαση της .../25.10.2010 Ολομέλειας του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.). Ο ανωτέρω λόγος αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, ως προς αμφότερα τα σκέλη του. Τούτο διότι, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση με ειδική και επαρκή αιτιολογία δέχθηκε ότι το χρονικό διάστημα από 1.9.2002 και για ένα έτος, κατά το οποίο ο αναιρεσείων έλαβε εκπαιδευτική άδεια προκειμένου να εκπαιδευτεί στο

..... του, με αντικείμενο την αγγειακή και μη αγγειακή επεμβατική ακτινολογία, αποτελεί χρόνο μετεκπαίδευσης, μη συνυπολογιζομένου ως εκ τούτου, για τη συμπλήρωση του υποχρεωτικού χρόνου παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις, απορρίπτοντας τους περί αντιθέτου ισχυρισμούς του. Ειδικότερα, από την ελάχιστη πρόταση του δικανικού συλλογισμού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι το δικάσαν Τμήμα, συνεκτιμώντας όλα τα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, δέχθηκε, κατά την αναιρετικώς ανέλεγκτη ουσιαστική του κρίση, μεταξύ άλλων, ότι ο αναιρεσείων εξειδικεύτηκε στην ακτινολογία από 18.4.1994 μέχρι 13.5.1996 στο Νοσοκομείο και από 14.5.1996 μέχρι 30.7.1998 στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο, μετά δε την ολοκλήρωση της εξειδίκευσης απέκτησε στις 10.11.1998 τον τίτλο ειδικότητας ακτινολόγου, ενώ με την .../3.6.2002 απόφαση του Ανωτάτου Ναυτικού Συμβουλίου του χορηγήθηκε εκπαιδευτική άδεια για την κατά τα ανωτέρω εκπαίδευσή του στο Τα πραγματικά αυτά περιστατικά στηρίζουν επαρκώς της προδιαληφθείσα κρίση του δικάσαντος Τμήματος ότι η εν λόγω εκπαίδευση του αναιρεσειόντος στο εξωτερικό δεν εντάσσεται στο στάδιο απόκτησης ιατρικής ειδικότητας αλλά συνιστά συμπληρωματική ειδική εκπαίδευση ειδικευμένου πλέον ιατρού σε επιμέρους τομείς της ήδη αποκτηθείσας ειδικότητας και, ως εκ τούτου, δημιουργεί επιπλέον υποχρέωση παραμονής στο στράτευμα, καθώς δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας (βλ. Ε.Σ. Ολ. 4710/2015). Τούτο διότι, όπως ρητά αναφέρεται στην αναιρεσιβαλλομένη, κατά το στάδιο της υπαγωγής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης στις παραδοχές της μείζονος σκέψης του δικανικού συλλογισμού, ο αναιρεσείων έλαβε την εν λόγω

εκπαιδευτική άδεια για το εξωτερικό μετά τέσσερα περίπου έτη από την ολοκλήρωση στην Ελλάδα της ειδικότητάς του, προκειμένου να μετεκπαιδευτεί στην αγγειακή και μη αγγειακή επεμβατική ακτινολογία σε ιδιαίτερο δηλαδή αντικείμενο της ιατρικής. Συναφώς, αβασίμως ο ως άνω ισχυρίζεται ότι η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι ανεπαρκής, διότι δεν δίδει πλήρη απάντηση σε ουσιώδη ισχυρισμό του ότι η εξειδίκευσή του στο αντικείμενο της επεμβατικής ακτινολογίας εντάσσεται στο πλαίσιο της απόκτησης της ειδικότητάς του. Τούτο διότι, σύμφωνα με το ισχύον κατά τον χρόνο ειδίκευσης του αναιρεσειόντος νομικό καθεστώς, ο χρόνος απόκτησης της ειδικότητας του ακτινολόγου οριζόταν σε τέσσερα έτη, ορίστηκε δε σε πέντε έτη ο χρόνος ειδίκευσης για την απόκτηση της ειδικότητας της ακτινοδιαγνωστικής, με το μεταγενεστέρως του κρίσιμου για την ένδικη υπόθεση χρόνου ισχύον άρθρο 1 του π.δ. 415/1994. Επιπρόσθετα, όπως και ο ίδιος συνομολογεί, η εξειδίκευση στην επεμβατική ακτινολογία δεν υφίστατο κατά τον κρίσιμο χρόνο στην Ελλάδα, θεσμοθετήθηκε δε ως αναγνωρισμένη εξειδίκευση της ειδικότητας της Ακτινοδιαγνωστικής ύστερα από την .../2009 απόφαση της .../25.6.2009 Ολομέλειας του ΚΕ.Σ.Υ., ήτοι σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο τόσο της λήψης της ειδικότητάς του (10.11.1998), όσο και της εκπαίδευσής του στο του (από 1.9.2002 και για ένα έτος). Αβασίμως, ως εκ τούτου, ο ίδιος ισχυρίζεται ότι «αναγκάστηκε προς συμπλήρωση της ειδικότητας» να μεταβεί για εκπαίδευση στην αλλοδαπή», αφού η εξειδίκευση αυτή δεν προβλεπόταν κατά τον χρόνο εκείνο ως μέρος της ειδικότητας που αυτός έλαβε, προκειμένου ν' αναγνωριστεί ότι συνιστά ενιαίο σύνολο με την στο εσωτερικό αποκτηθείσα ειδικότητά του, χωρίς αυτό να συνιστά άνιση μεταχείριση μεταξύ του

ανααιρεσειόντος και των μετέπειτα εκπαιδευομένων επεμβατικών ακτινολόγων, οι οποίοι καταλαμβάνονται από μεταγενέστερο νομοθετικό καθεστώς αναφορικά με τις προϋποθέσεις λήψης της συγκεκριμένης ειδικότητας. Συνεπώς, ενόψει του μη ουσιώδους, σύμφωνα με όσα έγιναν προηγουμένως δεκτά, χαρακτήρα του ισχυρισμού, δεν έχρηζε αυτός ειδικής απάντησης από το δικάσαν Τμήμα.

11. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω και δεδομένου ότι δεν προβάλλονται άλλες νομικές αιτιάσεις κατά της προσβαλλόμενης απόφασης, η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως αβάσιμη και να διαταχθεί η κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου υπέρ του Δημοσίου (άρθρο 73 παρ. 4 του ν. 4129/2013, Α' 52).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση του

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου αναίρεσης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 3 Δεκεμβρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στις 12 Μαΐου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ